

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Kl. 19.55

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 15:

Forslag til folketingsbeslutning om en etisk offentlig indkøbs- og investeringspolitik.

Af Frank Aaen (EL) m.fl.

(Fremsat 24/10 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Enhedslisten har fremsat et forslag til folketingsbeslutning om en etisk offentlig indkøbs- og investeringspolitik.

Offentligt indkøb er underlagt EU's udbudsregler; udbudsreglerne gælder, når det offentlige indgår kontrakter om varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsopgaver af en vis størrelse. EU's udbudsregler regulerer ikke, om det offentlige skal indgå kontrakter, heller ikke hvad det offentlige skal anskaffe. Reglerne har i det store hele karakter af procedureforskrifter, som de offentlige udbydere skal følge, når de vil indhente tilbud på udførelse af en opgave over en vis størrelse.

Selvom EU's udbudsregler ikke indeholder særlige bestemmelser om internationale konventioner, skal udførelsen af en offentlig opgave ske i fuld overensstemmelse med alle nationale, internationale og europæiske regelsæt, der obligatorisk finder anvendelse på det sociale område. Det gælder også i det omfang, der gøres brug af udenlandske underleverandører. Det

gælder bl.a. de grundlæggende internationalt anerkendte arbejdsstandarder, som ILO har vedtaget, og som fremhæves i Enhedslistens beslutningsforslag.

Ifølge Kommissionens meddelelse af 15. oktober 2001 om sociale aspekter i offentlige kontrakter gælder de grundlæggende internationalt anerkendte arbejdsstandarder i form af de af ILO fastlagte principper og rettigheder ubetinget i medlemsstaterne.

Kommissionen nævner følgende konventioner: Nr. 87 og 98 om foreningsfrihed og beskyttelse af retten til at organisere sig og føre kollektive forhandlinger; nr. 29 og 105, afskaffelse af tvangsarbejde; nr. 111, forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv; nr. 100, ligeløn og ikkeforskelsbehandling; nr. 138 og nr. 182, mindstealder for beskæftigelse og forbud mod de værste former for børnearbejde.

Endvidere har Danmark ratificeret konvention nr. 155 om sikkert og sundt arbejdsmiljø, konvention nr. 94 om arbejdsklausuler, løn og ansættelsesforhold.

Konventioner, der er gældende inden for hele EU, skal efterleves både ved tjenesteydelseskontrakter, bygge- og anlægsarbejder og indkøbskontrakter.

Regeringen bifalder naturligvis, at myndighederne kan lade ILO-konventioner indgå som en bestanddel af deres kontrakter med private leverandører, og jeg vil godt som eksempel nævne, at de nye forpligtende statslige indkøbsaftaler indeholder krav om, at leverandørerne skal respektere ligestilling mellem køn, race og religion, skal overholde menneskerettighedserklæringen og retten til at organisere sig, skal overholde FN's konvention om børnearbejde.

Når det gælder tilbud fra virksomheder uden for EU, er den offentlige myndighed kun forpligtet til at tage tilbuddet med i betragtning, hvis landet er omfattet af den såkaldte GPA-aftale, der står for General Procurement Agreement og er en multilateral aftale i WTO-regi. Tilbud fra virksomheder i andre lande, der hverken er medlem af EU eller GPA, kan en ordregiver derimod uanset grund se bort fra.

Det er altså vigtigt at være klar over, at det indtil videre kun er udviklede lande, der har tiltrådt GPA-aftalen og som derfor er berettigede til at komme i betragtning til et dansk udbud. Disse lande har alle tiltrådt grundlæggende arbejdstager- og menneskerettighedskonventioner, og hvis et udviklingsland som f.eks. Kina ønsker at tiltræde GPA-aftalen, vil EU selv sagt

stille krav om, at udbudsdirektivets regler også skal gælde for dem, og derfor vil de i givet fald blive mødt med krav om overholdelse af sociale klausuler.

Derudover har Danmark frem til vedtagelsen af de fælles europæiske udbudsregler, som vi har i dag, gjort en stor indsats for, at reglerne skal rumme mulighed for at stille sociale krav til kontrakten. De muligheder er nu til stede.

Mange udbydere har på eget initiativ valgt at udnytte de muligheder, der findes for at føre en etisk indkøbspolitik. Det gælder det statslige område – f.eks. Statens og Kommunernes Indkøbscentral, som stiller bredt dækkende krav vedrørende forbuddet mod børnearbejde, forelæggelse af etisk regnskab, respekt og ligestilling, organisationsfrihed m.v. Andre statslige udbydere, herunder statslige aktieselskaber, lægger vægt på krav om forbud mod børnearbejde – det gælder Flyvematerielkommandoen, og det gælder DSB.

Kl. 20.00

På byggeområdet sikrer de statslige styrelser konsekvent, at ILO-konventionen om arbejdsklausuler overholdes. Det gælder Slots- og Ejendomsstyrelsen, det gælder Københavns Universitet, det gælder Det Pædagogiske Universitet m.fl.

Konkurrencestyrelsen udgav i 2004 »Vejledning i sociale hensyn ved offentlige indkøb«, som beskriver anvendelsesområdet for sociale klausuler. Når det er sagt, er det også værd at holde øje med, at offentlige udbud varierer i art og omfang, og i regeringens optik er det derfor naturligt, at de offentlige myndigheder selv vurderer, hvorvidt der er grundlag for at tilføje sociale klausuler i forbindelse med offentlige udbud, så der ikke indføres en bureaukratisk ordning for alle offentlige kontrakter.

For så vidt angår offentlig investering, er ATP og Lønmodtagernes Dyrtdsfond underlagt en række regler for deres investeringsvirksomhed, men derudover kan jeg oplyse, at både ATP og Lønmodtagernes Dyrtdsfond har vedtaget retningslinjer, som skal sikre, at etiske aspekter indgår i deres investeringsvirksomhed. Det fremgår af fondens etiske retningslinjer, at begge fonde anser social ansvarlighed som en forudsætning for en varig og en god indtjening.

Vi finder derfor ikke behov for at indføre nye regler på området, da der allerede i dag findes tilstrækkelige instrumenter.

Jeg har faktisk brugt en del taletid i dag på Enhedslistens forslag, i håb om at det jo kunne

være, at hr. Frank Aaen ville rose regeringen for al den oplysning og alle de tiltag, der er omkring offentlig indkøbspolitik. Men støtte Enhedslistens forslag kan vi ikke, for det er et bureaukrati af værste skuffe.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg er sådan set meget fornøjet med, hvad jeg hører, men bliver jo lidt utryg, når man så ikke bare kan støtte det forslag, der er fremlagt. Der er jo ikke noget bureaukrati i det. Det går jo bare ud på at præcisere, at de regler, som ministeren så udmærket har opridset, skal stå i samtlige kontrakter, at hvis ikke man overholder kontrakten, kan den siges op, og at alle de udmærkede ting, ministeren har gennemgået, skal gælde i alle de tilfælde, hvor det offentlige investerer, herunder når LD, Lønmodtagernes Dyrtdsfond, og ATP investerer.

Så jeg fik ikke lige øje på, hvad det var, der gjorde, at regeringen ikke kunne støtte Enhedslistens forslag.

(Kort bemærkning).

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Det er, fordi vi har et regelsæt, som efterleves godt og grundigt hele vejen rundt, også de internationale konventioner, vi har tiltrådt, og vi mener ikke, der er behov for at indføre nye regler på området, fordi der er tilstrækkelige instrumenter i det, jeg netop har stået og opridset her fra talerstolen i dag. Det må være udbyder, det må være den enkelte på området, der håndterer det her. Det viser sig jo, at vi er godt dækket ind, så det er et spørgsmål om at råbe efter et eller andet, som er til stede.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det vil sige, at det, som ministeren her fortæller Folketinget, er, at indholdet i Enhedslistens forslag er regeringens gældende politik, og det står man inde for, og at man derfor ikke mener, at forslaget er nødvendigt at vedtage, for det er gennemført. Er det sådan, jeg skal forstå det?

(Kort bemærkning).

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Nu er jeg ret rolig ved, at det ikke er hr. Frank Aaen, der træffer beslutningerne på regeringens vegne og konkluderer på regeringens vegne. Jeg

nævnte netop, at jeg mener, det her er bureaukrati, og at regeringen har fokus på sagen.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Når man nu er nået langt, som ministeren rede-
gør for, kunne det så ikke være en god idé at sør-
ge for, at man kom hele vejen rundt ved at gøre
det obligatorisk?

Man kan ligesom se på det offentlige som en
stor virksomhed, måske ligefrem en koncern, og
sige, at de etiske retningslinjer, som gælder for
koncernen, det offentlige Danmark, er, at alle
kontrakter skal indeholde det her. Så ville man
jo ligesom lukke og sige, at nu er vi kommet en
del af vejen, nu går vi simpelt hen hele vejen og
sørger for, at vi som offentlig virksomhed, vi
som offentlig institution får det her implemente-
ret, får det inddraget i alle kontrakter. Kunne det
ikke være dejligt at få det lukket på den måde?

(Kort bemærkning).

**Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt
Bendtsen):**

Hr. Rune Lund burde sige, at det er dejligt, at re-
geringen har så meget fod på de offentlige ud-
bud, at der er alle de ting, som jeg har nævnt her
fra talerstolen i dag. Jeg mener også, som jeg
nævnte, at det offentlige udbud altså varierer
både i art og omfang, og i vores optik er det jo
altså naturligt, at de offentlige myndigheder
vurderer, hvorvidt der er grundlag for at tilføje
de her klausuler i forbindelse med offentlige ud-
bud, så der ikke indføres endnu en bureaukra-
tisk klods.

Kl. 20.05

Jeg er klar over, at Enhedslisten gerne vil
have en diskussion om globalisering her i salen i
dag. Det har vi haft. Meget af det er desværre
bundet op på bureaukrati. Nu skal jeg ikke bre-
de mig ind i de beslutningsforslag, der har været
på før det her, men det her er jo et eksempel på,
at man ønsker at trække noget bureaukrati ned
over et system, hvor reglerne er til stede.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Reglerne er jo ikke helt til stede, for man har
ikke gennemført kravet på den måde, som det er
foreslået her, og som vil være altomfattende,
som vil kræve, at alle kontrakter bliver pålagt
det her.

Jeg tror personligt, at hvis Danmark gik foran
og vedtog det her beslutningsforslag fra En-

hedslisten, ville det brande Danmark enormt
godt ude i verden. Der er mange lande, som vil
lægge mærke til, hvad vi har gjort her i Dan-
mark, og Danmark ville blive et eksempel på,
hvordan man kunne føre en fornuftig indkøbs-
politik, når man har en stor offentlig sektor. Jeg
tror virkelig, at det kunne være godt både for sa-
gen med hensyn til at få fremmet ordentlige ar-
bejdsforhold og også med hensyn til at få frem-
met Danmark som en moderne nation, som ser
ud over sine egne grænser. Det vil være med til
at brande Danmark på en god måde, som også
vil komme dansk erhvervsliv til gode. Er det
ikke nogen perspektiver, som økonomi- og er-
hvervsministeren kan se i det her?

(Kort bemærkning).

**Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt
Bendtsen):**

Jeg kan kun gentage, og det er jo ikke nogen ny-
hed, at jeg ikke mener, der er behov for at indfø-
re nye regler på området, fordi der er tilstrække-
lige instrumenter.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Geday (RV):

Det er jo ikke mere end 3-4 dage siden, der var et
indslag i søndags-TV-avisen om det danske for-
svar, som via en underleverandør brugte billig
asiatisk arbejdskraft. Vi har fået oplysninger om,
at de ansatte arbejdede 12-16 timer om dagen, 7
dage om ugen, og at de i øvrigt ikke fik tilbud
om at komme hjem, slet ikke efter samme regler,
som danske soldater, der var udstationeret i Af-
ghanistan, gjorde.

Jeg synes, at det er sådan et godt eksempel
på, at der da må være et eller andet galt med de
regler, vi har i dag. Ikke at jeg går ind for En-
hedslistens forslag, som det ligger, men jeg sy-
nes da, Enhedslisten må have en pointe i, at det
umuligt kan fungere sådan, som vi gerne vil
have det, altså, hvor det offentlige går ind og
agerer politisk bevidst forbruger eller efterspør-
ger, når sådan nogle forhold kan opstå.

(Kort bemærkning).

**Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt
Bendtsen):**

Nu kender jeg jo ikke i detaljer omstændighe-
derne i den konkrete sag fra Irak. Men jeg har
fået oplyst fra Forsvarsministeriet, at forsvaret i
kontrakten med Supreme Food Services har sik-
ret, at ansættelsesvilkårene i øvrigt opfylder de
til enhver tid gældende love. Og når det er sagt,

må det stå klart, at hvis der er sket en overtrædelse af internationale konventioner i den sag, så skal det jo sikres, at det ikke sker igen. Men ville det her ikke være sket, hvis det beslutningsforslag, som Enhedslisten har fremsat, var blevet vedtaget? Kunne det her så ikke ske? Jo, selvfølgelig kunne det det. Det, der er vigtigt, er, at man griber ind over for det.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Geday (RV):

Det er jo sådan set nyt for mig. Siger ministeren så her, at der allerede i forsvarrets kontrakter står en klausul, som betyder, at sådanne vilkår ikke burde forekomme hos leverandører af tjenesteydelser til det danske forsvar? Det er bare lige for at få det på plads.

I øvrigt vil jeg sige, at det var mig, der sagde forkert. Det er ikke Irak, det er Afghanistan, det finder sted i.

(Kort bemærkning).

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

O.k. Jeg må blot forholde mig til de oplysninger, jeg sidder med. Og jeg vil sige, at hvis der er overtrådt internationale regler eller internationale konventioner, så må vi jo sikre, at det her ikke sker igen. Men spørgsmålet er: Kunne det ske, hvis Enhedslistens forslag havde været vedtaget? Ja, selvfølgelig kunne det da ske. Alt kan ske. Folk kan også køre over for rødt lys, selv om det er forbudt.

Formanden:

Tak til økonomi- og erhvervsministeren. Så er det fru Pia Larsen som ordfører.

Pia Larsen (V):

Venstre kan ikke støtte Enhedslistens beslutningsforslag om at indføre en etisk offentlig indkøbs- og investeringspolitik, da vi i Venstre ikke mener, der er et behov for at indføre yderligere regler og tilsyn på området ud over, hvad der allerede findes.

Der findes allerede i dag en række instrumenter, som er medvirkende til at sikre, at leverandører og underleverandører i det offentlige lever op til de grundlæggende arbejdstager- og menneskerettigheder, og som giver gode muligheder for at tage hensyn til sociale aspekter i offentlige kontrakter. Det offentlige har også selv i de sene-

re år vist en stigende interesse for at tage sociale hensyn, når de indgår kontrakter, som ministeren netop har nævnt i sin besvarelse.

Kl. 20.10

Jeg vil gerne understrege, at vi i Venstre er enige med Enhedslisten i, at staten, som forvalter borgernes skattekrone, naturligvis har et særligt ansvar for at sikre, at skattekrone ikke anvendes til at støtte f.eks. børnearbejde eller andre brud på grundlæggende arbejdstagerrettigheder og menneskerettigheder.

Det er da også et ansvar, som Danmark allerede for længst har taget til sig og lever op til. Danmark har ratificeret ILO's såkaldte kernekonventioner, så eksempelvis forbud mod tvangsarbejde, forbud mod diskrimination og de værste former for børnearbejde, ligeløn og ikkeforsøksbehandling efterleves.

Det er klart, at selv om EU's udbudsregler for offentlige kontrakter ikke indeholder specifikke bestemmelser om internationale konventioner, så skal udførelsen af en dansk offentlig opgave ske i fuld overensstemmelse med de regler, der gælder for det sociale område, også når der bruges underleverandører.

Det er Venstres opfattelse, at de offentlige myndigheder med hjælp fra de nuværende vejledninger selv er i stand til at vurdere, hvorvidt det kan være nødvendigt at tilføje en social klausul i forbindelse med offentlige udbud.

Så længe udførelsen af offentlige opgaver på det sociale område følger de grundlæggende internationalt anerkendte arbejdsstandarder, som ILO har vedtaget, og som også fremhæves i beslutningsforslaget, mener vi i Venstre, at der findes tilstrækkelige muligheder for at føre en etisk indkøbspolitik. Vi kan derfor ikke tilslutte os beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Som jeg hører det, fru Pia Larsen siger som Venstres ordfører, er alt det, Enhedslisten har foreslået, gennemført. Så kan jeg ikke forstå, hvorfor hun ikke bare kan stemme for det. Hvis vi er helt enige om, at konventionerne skal overholdes, og det skal være gældende ret i kontrakter osv., hvad er det så, der ligger ekstra i Enhedslistens forslag, som man ikke kan støtte? Kan vi ikke få det skåret ud i pap? Hvad er det ekstra i Enhedslistens forslag, der gør, at man ikke kan støtte det?

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Det kan jeg svare meget kort på. Det er bureaukratiet. Det virker jo nu. Det virker jo meget godt nu, det står jo rimelig klart, også efter ministerens besvarelse. Hvorfor så indføre et ekstra bureaukati? Det er skatteyderen, der kommer til at betale. Der kommer ikke anderledes resultater ud af det. Som i de andre forslag her, jeg har siddet og lyttet til, hvor jeg ikke har været ordfører, handler det meste om, at Enhedslisten ønsker at indføre et bureaukati, som vi ikke ønsker at indføre, fordi det ikke er nødvendigt.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jo, jo, nu har vi diskuteret de andre forslag, dem er vi så ikke enige om. Nu har vi et forslag selvstændigt her til behandling, og jeg kan ærlig talt ikke få øje på noget bureaukati i det. Der er bare den fastlæggelse af, at de krav, som jeg kan forstå vi er fuldstændig enige om, skal indgå i kontrakter, og de skal indgå i det offentlige investeringspolitik. Det vil sige, at når man laver en ny kontrakt, sørger man bare for, at det er helt i orden. Det kan jeg forstå at det allerede er.

Hvad er så bureaukratiet? Kan vi ikke lige få det at vide? Der må være en grund til, at man siger, at man ikke vil stemme for forslaget, når man hævder, at alt det, der står i forslaget, allerede er gennemført.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Jo, men med bureaukati følger jo også en omfattende kontrol og et regelsæt, som minutiøst skal efterfølges. I bemærkningerne til beslutningsforslaget skriver hr. Frank Aaen jo også, hvordan man tænker sig, at det skal gennemføres meget minutiøst.

Når vi ikke ser behovet for det, fordi reglerne allerede er der med en lidt anden indgangsvinkel, men med det samme resultat, hvorfor så stemme for det her beslutningsforslag?

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg forstår det ikke. Enten har man vedtaget det hele, eller også er der nogle ting, der mangler i forhold til det, Enhedslisten fremlægger.

Hvis nu man har gjort det hele og det fungerer enormt godt, hvad er så problemet med at slå fast her i Folketinget, at det faktisk er den poli-

tik, man fører? Jeg synes ikke rigtig, fru Pia Larsen svarede ordentligt på hr. Frank Aaens spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Jeg har ikke set nogen eksempler på, at de nuværende regelsæt, der er vedtaget i EU-regi og andre steder, konventioner af forskellig slags, som bliver overholdt, ikke bliver overholdt for danske virksomheders offentlige udbuds vedkommende. Vi kan vedtage et utal af love i Folketinget, der ikke er behov for, fordi de allerede dækkes på andre måder.

Kl. 20.15

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Tror fru Pia Larsen ikke, at det, hvis det danske Folketing vedtog en sådan politik, ville sende et meget kraftigt signal til andre lande i verden, til andre mennesker, til fagforeninger, til organisationer, som arbejder for ordentlige arbejdsvilkår osv., til miljøorganisationer og til alle mulige mennesker, som gerne vil have, at det offentlige spiller en rolle i at købe ordentlige varer? Det tror jeg.

Jeg tror, at det ville kunne brande Danmark helt fantastisk godt, hvis Danmark ligesom blev set som et land, som gjorde det her, sådan at når man tænkte Danmark, ville man tænke, at det er der, hvor det offentlige virkelig går forrest i kampen for at få ordentlige arbejdsforhold med hensyn til at bruge skatteborgernes penge på en ordentlig måde. På den måde sikrer vi os, at skatteborgernes penge ikke går til slavearbejde og den slags ting. Kunne fru Pia Larsen ikke se, at der var noget perspektiv i at tænke på den måde?

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Jeg tror faktisk, at Danmark allerede nu er brandet rigtig godt, hvad det angår, for nu at bruge hr. Rune Lunds udtryk. Jeg tror faktisk ikke, at Danmark har et problem med det. Jeg ved, at der er andre lande, der har det, men jeg tror, at den offentlige sektor i Danmark generelt har et fantastisk godt ry ude i verden, hvad det angår, så igen ser jeg, at hr. Rune Lund sammen med hr. Frank Aaen forsøger at skabe et problem, som ikke eksisterer.

Formanden:

Tak til fru Pia Larsen. Så er det fru Mette Gjernskov som ordfører.

Mette Gjerskov (S):

Vi Socialdemokrater ser meget gerne, at man arbejder i Folketinget på at få en etisk offentlig indkøbs- og investeringspolitik. Vi har jo i dag talt meget om forbrugernes muligheder for at vælge, uanset om det har været et ernæringsmærke, eller om det har været etiske mærker. Men det er jo vigtigt, at vi også holder fast i, at det ikke kun er den enkelte forbruger, som bærer ansvaret for, at varer produceres under acceptable forhold, offentlige indkøbere bør også gøre sig den ulempe.

Med acceptable forhold mener jeg jo ikke bare miljø, men også arbejdstagerrettigheder og menneskerettigheder. I det hele taget savner vi, at regeringen tager arbejdstagerrettighedsspørgsmål alvorligt. Det er jo faktisk sådan, at man er parat til at starte en krig for demokrati, men vi har intet hørt om arbejdstagerrettigheder i denne regerings historie.

Vi er også enige med Enhedslisten i, at ILO's konventioner og FN's menneskerettighedserklæring faktisk er gode udgangspunkter for politikken. Vi ved, at der arbejdes på tilsvarende politikker rundt omkring, f.eks. ved jeg det fra min hjemegn i Sjællandsregionen.

Imidlertid ved vi også, at forslaget her indebærer, at vi taler om samtlige offentlige indkøb af varer og tjenesteydelser via kontrakter og udbud, der skal indeholde en social klausul inden for 5 år. Det samme skal gælde for leverandører til offentlige aktieselskaber og institutionelle investorer som ATP og Lønmodtagernes Dyrtidsfond, der skal føres tilsyn, laves opfølgingsplaner, og hvis de ikke overholder dem, skal kontrakterne opsiges. Det er sådan, vi forstår forslaget.

Men vi savner altså en nøjere undersøgelse af en række forhold, som vi gerne vil have drøftet i udvalgsarbejdet. Der mener vi, at man for det første bør undersøge, hvad de økonomiske konsekvenser er. Hvad med det organ, som skal overvåge og kontrollere det her? Vi mangler nogle afgrænsninger af, hvem det præcis er. Dette forslag er meget bredt. Hvem er det præcis, det skal omfatte?

Så synes vi egentlig også, at vi i udvalgsarbejdet godt kunne tænke os at undersøge erfaringerne andre steder fra, om der eventuelt kunne være mulighed for at indføre en etisk indkøbs-

politik i mindre skala som forsøg. Der er også nogle muligheder for, at de institutionelle investorer kunne pålægges at oplyse, om de har en investeringspolitik, og komme første skridt den vej.

Vi er positive over for det her som slutresultat, men vi har brug for, at man drøfter lidt nærmere, hvordan man kommer derhen, hvor man gerne vil, nemlig at der i indkøbet af varer af det offentlige også tages hensyn til arbejdstagerrettigheder. Det er jo vigtigt i en globaliseret verden, at vi ikke bare eksporterer vores miljøproblemer, eksporterer vores arbejdstagerproblemer og så bare har befolkningen i fattige lande til under miserable forhold at være lønslaver, for at vi skal spare en buket femøre her i Danmark.

Så der er en masse ting, vi gerne vil have undersøgt, men konklusionen er altså, at vi synes, det er meget, meget positivt, at det offentlige går foran, at det offentlige går ind og siger: Vi vil gerne købe nogle varer, som er bæredygtige.

Vi vil gerne have nogle endelige oplysninger inden endelig stillingtagen, men vi vil gå meget positivt ind i udvalgsarbejdet med det her forslag.

Kl. 20.20

Formanden:

Tak til fru Mette Gjerskov, og så er det hr. Kim Christiansen som ordfører.

Kim Christiansen (DF):

På denne etiske dag skal jeg prøve at udvise så meget etik, at jeg ikke skal trække debatten yderligere i langdrag. Meget har været sagt. Dansk Folkeparti kan som udgangspunkt ikke støtte det her forslag. Vi har stor sympati for forslaget udgangspunkt, nemlig at sikre grundlæggende arbejdstager- og menneskerettigheder, men til gengæld mener vi ikke, at det her forslag er den rette måde at gå frem på, for det er sikret gennem internationale konventioner og aftaler.

Dansk Folkeparti har i Folketinget arbejdet for at lette administrative byrder for erhvervslivet. Som eksempler kan nævnes, at vi i indeværende samling har fremsat B 60 om samling af betalings- og indberetningsfrister, og i sidste samling fremsatte vi B 42 om mere rimelige muligheder for at få tilbagebetalt ulovligt opkrævede skatter og afgifter.

I forbindelse med finanslovforhandlinger ligger det ligeledes Dansk Folkeparti på sinde, at de aftaler, vi indgår, i videst mulig omfang ikke

medfører ekstra administrative byrder for erhvervslivet. Forslaget fra Enhedslisten lægger derimod op til mere bureaukrati, og gennemførelse af forslaget vil medføre, at både den offentlige sektor såvel som de virksomheder, der er leverandører til det offentlige, vil blive pålagt urimelig store administrative byrder.

Forslagsstillerne nævner selv ILO-konventionerne, men det er konventioner, som Danmark har tilsluttet sig og må formodes at overholde. Jeg kan slet ikke se, hvordan forslagsstillerne forestiller sig, at man i yderste konsekvens skulle kunne kontrollere det, men det er jo nok med det her kæmpe apparat, man vil have stillet an.

Afslutningsvis kunne jeg godt tænke mig at spørge forslagsstillerne, om de har konkrete eksempler eller statistikker på, at der inden for det offentlige eller inden for det private forekommer brud på ILO-konventionerne, hvilket jo må være en forudsætning for, at der skulle være behov for yderligere lovgivning.

Som jeg i hvert fald husker mange lovforslag, der har været fremme, er Enhedslisten jo altid lidt fremme på banen med at sige: Jamen det skal vi have ordentlig belyst, vi skal have nogle statistikker, der belyser det, hvis vi skal ændre lovgivningen.

Det ville i hvert fald også være en forudsætning, at der var en klar dokumentation på det her område for, at vi overhovedet skulle kunne tage det her seriøst. Så Dansk Folkeparti kan ikke støtte det.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hr. Kim Christiansen efterlyser konkrete eksempler. Jeg kan bare give to på stående fod: Når vi tager metroen, så ved dem, der har prøvet den, at der er flot granit. Men den granit er for en stor dels vedkommende produceret i Kina under nogle vilkår, hvor de ansatte har fået stenlunger, og det er helt klart en overtrædelse af ILO-konventionerne.

Et andet eksempel er, at et spørgsmål blev rejst over for DONG for et stykke tid siden. Det gik ud på, om man var klar over, at man købte kul i en kulmine, hvor tillidsfolkene var blevet forfulgt af arbejdsgiverne. Det sidste fik DONG til at undersøge sagen, og jeg må indrømme, at man svarede, hvilket var et tilfredsstillende svar på vores spørgsmål, at hvis der var hold i anklagerne, måtte man selvfølgelig reagere. Så der er absolut sager.

Den ene er mig bekendt aldrig blevet løst. Den anden blev der taget fat i, da vi stillede spørgsmål om den i Folketinget. Selvfølgelig er der konkrete sager, og ville det derfor ikke, vil jeg spørge hr. Kim Christensen, være en god idé at give et signal fra Folketinget om, at sådan skal tingene være.

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Jeg vil lige korrigere hr. Frank Aaen: Jeg hedder Christiansen, men det skal ikke skille os ad. Jeg skal gerne svare på det alligevel.

Med hensyn til granitten fra Kina er det ikke et brud på ILO-konventionerne, eftersom Kina ikke er med på dem. De er jo ikke med på de pågældende konventioner.

Jeg skal da ikke kunne gøre mig til talsmand for, om det granit er produceret under nogle forhold, som vi ikke ville tolerere i Danmark, men jeg er da sikker på, at de kinesere, der tjener deres daglig brød ved det, er lykkelige for det. Jeg ved da godt, at det her vel dybest set for hr.

Frank Aaen er et spørgsmål om at bringe globaliseringsdebatten ind i det her og forsøge endnu en gang at frelse hele verden. Det mener Dansk Folkeparti ikke vi er sat i Folketinget for.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg synes jo, at flere skulle prøve, om de kunne frelse verden, hvis de er i stand til det. Vi tror ikke på, at vores evner rækker helt så langt, men vi arbejder i den retning. Jeg går ud fra, at hr. Kim Christiansen er fuldstændig enig i, at når vi indkøber granit til den næste etape af metroen, må de danske myndigheder sikre, at den bliver produceret på en måde, så de, der har stået i granitbruddet og efterfølgende har poleret granitten, ikke har fået stenlunger. Er vi ikke helt enige om det?

Kl. 20.25

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Nu ved jeg ikke, om det danske Arbejdstilsyn har beføjelser i Kina, ellers tror jeg, at det bliver en meget svær opgave at kontrollere i det hele taget. Men vi er da enige om, at arbejde, der medfører en eller anden form for sygdom, er u hensigtsmæssigt. Men det var jo det, jeg spurgte lidt ind til i min ordførertale: Hvordan har Enhedslisten overhovedet tænkt sig, at man skulle kontrollere det her? Er det hr. Frank Aaen og hr.

Rune Lund, der skal rejse rundt i verden som kontrollanter? Det kunne da sikkert give nogle glimrende oplevelser, men jeg tror ikke, at det ville ændre ret meget på arbejdsforholdene i Kina.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Nu kan man jo godt tjekke, hvordan forholdene er uden for Danmarks grænser. Det er set før i verdenshistorien. Det vil ikke være mig eller hr. Frank Aaen, der personligt skal ud og inspicere de steder, hvor der bliver produceret granit til metroen i København. Det vil være nogle andre og nogle mennesker, som er eksperter i det, og som er uddannet i det, og som arbejder med det.

Men i forhold til Kina og andre lande, som ikke måtte have undertegnet ILO-konventionerne, er det sådan set irrelevant i den her sammenhæng; ikke totalt irrelevant, for vi så gerne, at så mange lande som overhovedet muligt undertegner de konventioner, der er. Men det her drejer sig om, at det offentlige så kun skal købe sådan noget granit, hvis der leves op til standarderne i ILO's konventioner. Det vil sige, at det er os, der kommer med pengene, som siger: Hvis vi skal købe noget, så skal man leve op til de her standarder.

Det må da være et fornuftigt princip, som hr. Kim Christiansen kan gå ind for.

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Det giver jo sig selv, at vi fra Dansk Folkepartis side ikke vil gå ind og blande os i, hvordan man disponerer, og hvor man køber sine produkter henne. Jeg er da ret sikker på, at den sunde fornuft også råder rundtomkring, både i det offentlige og ude i virksomhederne.

Nu nævner hr. Frank Aaen en eksakt sag fra Kina. Der er sikkert mange andre produkter, vi køber i Kina. Det er bl.a. med til at skabe væksten i Kina. Det er bl.a. med til at skabe væksten i masser af andre lande, som ikke er omfattet af de her konventioner. Jeg ved ikke, om hr. Frank Aaen og hr. Rune Lund havde forestillet sig, at Danmark skulle sige, at nu stopper vi simpelt hen med at handle med lande, som ligger uden for ILO-konventionerne, uden for GPA-samarbejdet. Er det bare for at få en eller anden bevæggrund for at kunne yde mere i ulandsbi-stand? For det ville jo være resultatet af det.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det, Enhedslisten siger, er: Vi går ind for ordentlige arbejdsforhold; vi går ind for, at de ting, vi køber, er produceret under ordentlige vilkår i det hele taget. Det kan ikke være rigtigt, at man bruger danske skatteborgeres penge på at understøtte elendige arbejdsforhold, hvis man har muligheden for at gøre det modsatte, nemlig understøtte varer, som er produceret under ordentlige forhold. For derved vil vi jo også som forbrugere i form af det offentlige her i Danmark presse markedet i en retning, hvor det vil blive mere attraktivt at producere under ordentlige vilkår.

Jeg synes ikke, det er i orden, at kinesiske arbejdere får stenglunger, fordi vi skal have granit i metroen i København. Så må vi købe noget andet stenmateriale et sted, hvor det er blevet produceret under ordentlige vilkår. Det er det, der er hele pointen med det her, og det er derfor, vi synes, at det her forslag er så vigtigt.

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Så vil jeg bare lige høre hr. Rune Lund, om han kan garantere mig, at granit købt i eksempelvis Portugal ikke har affødt stenglunger hos nogle af arbejderne. Der er jo ingen garanti mod et sygdomsforløb i forbindelse med det, og der er heller ingen garanti for asfaltarbejdere. Der er ingen garanti for fodgængerne i København med hensyn til bilos. Der gives ikke garantier for den slags ting. Det er farligt at arbejde i et stenbrud. Det er vi helt enige om. Det tror jeg det er, uanset om det er i Kina eller et andet sted.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg vil medgive hr. Kim Christiansen, at der er mange ting, der er farlige. Hr. Kim Christiansen kan jo falde ned ad trappen, når han skal ned fra talerstolen, og det kunne give et uheld. Men der må være nuancer i den farlighed.

Kan man ikke forestille sig, at hr. Kim Christiansen kan komme ud for at få oplyst et forhold om en vare, der skal bruges til et offentligt projekt i Danmark, som er så kritisabelt, at nuancen er så stor, at det er uetisk at bruge varen? Kan man ikke forestille sig, at det så ville være en god handling at sige: Det her vil vi ikke finde os i, her kan vi godt gå ind og gøre noget?

Kan der ikke findes sådan et tilfælde?

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Det kan der garanteret, og jeg håber ikke, at jeg falder ned ad trappen, vil jeg lige sige.

Kl. 20.30

Naturligvis kan der da findes grelle eksempler. Uanset hvilke områder vi politisk bevæger os indenfor, kan der findes eksempler på ting, som er så langt ude af proportioner, at man selvfølgelig ikke kan acceptere det. Det kan vi da sikkert også finde eksempler på her. Men derfra og så til generelt at pålægge samtlige offentlige og private virksomheder i Danmark et administrativt bøv! uden sidestykke synes jeg er at gå meget langt. Jeg synes, det er meget bedre at have fokus på de enkelte sager, når de opstår. Når alt kommer til alt, er der jo meget, meget få sager i det store og hele. Vi skal ikke gå ind og straffe alle de virksomheder, som overholder de her konventioner og laver deres arbejde ordentligt, bare på grund af enkelttilfælde, som man kan fremdrage.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg har forstået på debatten, at de ting, der snakkes om her, er ting, der stort set er gennemført, og at det her ville være en lille detalje oveni, som ville skærpe opmærksomheden på det. Når vi nu ved, at der findes de der få eksempler, var det så ikke fornuftigt at skærpe opmærksomheden og tage det lille skridt, vi snakker om i denne sag?

(Kort bemærkning).

Kim Christiansen (DF):

Det er fuldstændig korrekt: Det er jo en lille ting at skrive det ind i kontrakter, og der er jo ingenting, der er nemmere end at skrive noget ind i en kontrakt. Det, der giver det administrative bøv!, er, når man skal ud og kontrollere det. Det er jo, når Enhedslistens folk skal til at rejse rundt i hele verden for at finde ud af, om der sker brud på de her regler. Det er der, det administrative bøv! og bureaukratiet opstår. Det opstår ikke ved at skrive det ind i en kontrakt. Jeg tror, at den enkelte medarbejder er fuldstændig ligeglad med, om der skal stå to linjer fra eller til. Men det er kontrollen af det og administrationen af det, der vil give noget bøv!.

Formanden:

Tak til hr. Kim Christiansen. Vi går videre til næste ordfører, som er hr. Per Ørum Jørgensen.

Per Ørum Jørgensen (KF):

Det er efterhånden på det her fremskredne tidspunkt svært at bidrage med meget nyt i den her debat. Jeg føler faktisk, at specielt ministeren og selvfølgelig også Venstres ordfører egentlig har sagt det meget dækkende, også hvordan vi fra konservativ side ser på den pågældende problemstilling.

Jeg mener, ligesom andre også var inde på, at det vil være overflødigt at gennemføre det beslutningsforslag, som det ligger her, da vi jo i Danmark på en lang, lang række områder har taget højde for det. Er der så behov for at skabe yderligere fokus på ILO-konventionen osv., synes jeg, det er positivt, at ministeren også har tilkendegivet, at det kan lade sig gøre.

Grundlæggende må jeg sige, at jeg ikke synes, at vi skal indføre love i Danmark på områder, hvor tingene egentlig fungerer, og der er jo, hvis vi beslutter at vedtage det her beslutningsforslag, ingen garanti for, at der ikke er situationer, der kan være kritisable, og at de vil opstå. Jeg tror faktisk ikke, at vi vil have nogen som helst nytteværdi af det her beslutningsforslag, og på den baggrund kan vi fra konservativ side ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg forstår stadig væk ikke argumentationen, hvis man kan kalde den det. I forslaget står, at regeringen skal sikre, at der i alle kontrakter om offentlige indkøb af varer eller tjenesteydelser indskrives sociale klausuler i kontraktvilkårene. Det, har jeg forstået på ministeren, og det, jeg har forstået på hr. Per Ørum Jørgensen, er, at man er enig, og at man kan gøre det. Og hvis ikke, hvilket jeg har forstået af Information i dag, det allerede sker, så kan regeringen bare sørge for, at det sker. Så lyder det jo, som om vi er fuldstændig enige i, at Folketinget pålægger regeringen at sikre, at de her sociale klausuler bliver skrevet ind i alle kontrakter. Hvad er det så, man ikke kan støtte? Hvorfor kan man ikke stemme for forslaget?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Det her er jo bare mere bureaukrati på et område, hvor vi er godt dækket ind, og det tror jeg egentlig også hr. Frank Aaen udmærket er klar over. Så kan man måske bruge det her til symbolpolitik og til branding af Danmark, som hr. Rund Lund jo har været inde på flere gange.

Men hvorfor skal vi gøre det, når vi nu er dækket ind på det her område?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det er jo, fordi man bliver lidt betænkelig, når den tekst, der er, siger, at Folketinget pålægger regeringen at sikre indskrivning af sociale klausuler i kontrakter om varer eller tjenesteydelser. Vi får så at vide, at det ikke alene kan man, men det gør man også, og derfor vil man ikke støtte forslaget.

Kl. 20.35

Vi er nogle, der siger, at noget må stikke under. Der må være en årsag til, at man vil stemme imod noget, når det kommer til andenbehandlingen, for det kommer det, selv om man siger, at man er enig. Derfor vil jeg sådan set gerne have uddybet: Hvorfor kan man ikke bare stemme for det?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Jeg synes, at jeg har udtrykt mig meget klart. Vi er i Danmark foregangsland på dette område. Vi opfylder de her konventioner, og derfor er der ingen grund til at indføre en lov på et område, som fungerer. Det er jo totalt overflødigt, og derfor kan vi selvfølgelig ikke støtte det her beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg vil gerne børe lidt videre i det argument om, at det ikke er nødvendigt med det her, fordi man allerede gør det i forvejen. Vi har hørt flere ordførere sige det, men vi har stadig væk ikke fået den rigtige argumentation.

På den ene side bliver der sagt: Det er der alt sammen i forvejen, og derfor behøver vi ikke gøre noget ekstra. Det er jo et dårligt argument, for så ville det netop være godt, at man ligesom vedtog det som fast politik, så man kom rundt og offentligt kunne gå ud og sige, at det er det offentliges indkøbspolitik i Danmark.

På den anden side siger man: Jamen det er overbureaukratisering. Det har vi også hørt nogen sige. Det tyder så på, at der er noget mere i det her i forhold til det, der er lige nu. Men det er så et argument, som strider imod det andet argument om, at det hele er der i forvejen. Men det er til gengæld et argument, hvor vi ikke har fået klargjort særlig tydeligt, hvor det helt præ-

cis er, at det her beslutningsforslag går videre end den eksisterende lovgivning.

Jeg synes, at det er en meget uklar argumentation.

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Når man hører hr. Rune Lund stille spørgsmål her eller komme med kommentarer, eller hvad han kom med, er det også et udtryk for, at det, Enhedslisten ønsker, er ren symbolpolitik; at man egentlig ikke respekterer og tager højde for, at vi altså her har et område, som fungerer ganske godt. Så mener jeg altså, at det er helt overflødigt at lovgive på området.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Så Det Konservative Folkepartis holdning er, at grunden til, at man ikke vil stemme for det her forslag, er, fordi vi gør det i forvejen, og at vi ikke udadtil vil signalere på en håndfast og en god måde, at det er det, vi gør. Er det sådan, det skal forstås?

(Kort bemærkning).

Per Ørum Jørgensen (KF):

Ved at gøre det signalerer vi det også udadtil, og derfor er der ingen grund til at gennemføre symbolpolitik på det her område, for det fungerer ganske godt, og det kan vi kun være tilfredse med, og det håber jeg også Enhedslisten er tilfreds med.

Formanden:

Tak til hr. Per Ørum Jørgensen, og så er det fru Elisabeth Geday som ordfører.

Elisabeth Geday (RV):

Det Radikale Venstre vil gerne have, at det offentlige optræder som en bevidst politisk forbruger, som stiller krav til de varer og tjenesteydelser, som man køber. Det er jo ikke noget nyt, og ministeren har også tidligere her i dag redegjort for, at man på en lang række områder allerede i dag indskriver krav om sociale klausuler i offentlige kontrakter.

Jeg synes, det er lidt uklart for mig, om der er behov for, at vi griber til yderligere handling, sådan som Enhedslisten foreslår, eller om de regler, der allerede er i dag, er tilstrækkelige og tilstrækkelig velfungerende. Jeg synes, der er noget, der taler for både at vælge den ene og den anden vej.

Når vi finder ud af, at forsvaret anvender billig asiatiske arbejdskraft, som tilfældet er i Afghanistan, er det jo et af de tilfælde, hvor man spekulerer på, om der ikke er behov for, at der skal stilles mere præcise krav, i hvert fald i forsvarets kontrakter, til underleverandører. Men jeg synes, at regeringen også har peget på, at man på en række områder allerede gør det.

Jeg synes ikke, at jeg vil stå her og sige, at vi med hundrede procents sikkerhed vil stemme for Enhedslistens forslag. Jeg tror bare, jeg vil nøjes med at sige, at vi vil gå ind i udvalgsbehandlingen meget positivt ud fra en tankegang om, at når staten køber ind for i størrelsesordenen 100 mia. kr. om året – mere endda, tror jeg – er der ingen tvivl om, at det vil have en ganske betydelig effekt for at få fremmet en mere etisk forsvarlig bæredygtig udvikling hos en række leverandører til det offentlige. Det er et redskab, man skal bruge, men selvfølgelig skal man bruge det med varsomhed, og jeg lytter også til regeringens bemærkninger om, at det skulle være unødvendigt eller overflødigt at vedtage yderligere lovgivning på det her område.

Kl. 20.40

I sidste ende synes jeg, at det må være udvalgsbehandlingen, der må afklare, om der er behov for, at der bliver strammet yderligere op, eller om vi kan stille os tilfredse med de forskellige tiltag, som allerede er sat i gang.

Jeg kan forstå, at man under SR-regeringen tidligere har forsøgt sig med at stille krav til offentlige leverandører, eksempelvis om, at de skal levere et bestemt antal praktikpladser mod til gengæld at få offentlige kontrakter, og at det beslutningsforslag, som i sin tid også havde sin oprindelse i Enhedslisten, endte med at blive en henstilling i et cirkulære, som ingen desværre efterfølgende har fulgt op på.

Jeg vil da nødig komme i en situation, hvor vi endnu en gang vedtager et beslutningsforslag, der ender som et skuffepapir. Målet må jo være, at det offentlige virkelig bliver en politisk bevist forbruger, som fremmer en bæredygtig udvikling på både det sociale og det miljømæssige område.

Jeg vil sige, at vi er meget positive over for intentionerne med forslaget, og jeg vil næsten gå så vidt som til at sige, at vi er enige i intentionerne med forslaget. Men om det lige præcis skal have den formulering og det indhold, som Enhedslisten lægger op til, og om der er behov for, at reglerne strammes op, tror jeg vi vil lade være op til udvalgsbehandlingen at afgøre.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

SF er helt enig i intentionen i forslaget, som er lagt frem af Enhedslisten. Det offentlige bør om nogen gå foran med hensyn til at lægge de retningslinjer, der bør være på markedet. Det her drejer sig jo om etiske retningslinjer i ILO-konventioner, og det gælder for både investorer og for offentlige indkøbere.

I debatten er der rejst usikkerhed om, hvor meget af det her der faktisk er gældende allerede, og det skal vi finde ud af i udvalgsarbejdet. Den ting, som der også er, er: Hvor meget kontrol skal der føres med det? Hvilken kontrolfunktion skal vi have? Det må være der, der bliver snakket om administrativt bøv, kunne jeg forestille mig. For hvis det hele stort set er skrevet ind i aftalerne, kan der jo ikke rigtig være noget administrativt bøv i at skrive det ind, som er der i forvejen. Men hvordan skal der følges op? Hvis man går ind for reglerne, skal man vel også gå ind for, at de holdes. Og der kan vi diskutere rammer for, hvor intensivt det skal være.

SF er meget enig i intentionen, og det vil vi gå ind og holde højt i udvalgsarbejdet.

Formanden:

Tak til hr. Poul Henrik Hedeboe, og så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Frank Aaen.

Frank Aaen (EL):

Jeg står igen i den situation, at jeg kan takke Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og SF for deres indlæg i debatten, forstået på den måde, at de helt klart kan se perspektiverne i at have sådan et forslag, hvor Danmark bruger den mulighed, vi har med den offentlige sektor som en drivkraft til at sikre bedre etiske forhold på arbejdsmarkedet, herunder der, hvor vi køber ind ude i den globaliserede verden. Tak for det.

Der er rejst nogle spørgsmål. Dem ser vi selvfølgelig positivt på i udvalgsarbejdet. I virkeligheden kan jeg jo sige tak til hele Folketinget, måske lige med undtagelse af Dansk Folkeparti, hvis indlæg jeg ikke helt lige kunne fange, andet end at de var imod forslaget. Men hvis jeg hører det, der blev sagt regeringens side, så var det jo, at man var fuldstændig enig i det, der står i forslaget, og at det i øvrigt er sådan allerede, og derfor er det et overflødigt forslag. Og det giver i øvrigt en masse administrativt bøv.

Til sidst har jeg prøvet at spørge lidt til det i de korte bemærkninger, men har ikke rigtig kunnet høre, hvor man syntes, at det var henne. Der står i forslaget, at det skal gælde alle nye

kontrakter. Det kan vist ikke være administrativt bøv! at skrive noget ind i nye kontrakter, som regeringen siger allerede gælder. Gamle kontrakter skal inden for 5 år enten fornyes eller ændres, så en bestemmelse om, at det har konsekvenser, hvis reglerne overtrædes, også gælder for dem. Så skal det rettes op, eller den pågældende kontrakt skal siges op. Det bør give sig selv. Sådan er det jo med kontrakter, at hvis ikke det, der står i kontrakten, overholdes, siger man den enten op, eller også siger man: I må få bragt det i orden. Og så skal reglerne også gælde for investeringer, og det var der heller ikke noget skræmmende i, så vidt jeg kunne forstå. Så det administrative kan jeg altså heller ikke helt få øje på.

Kl. 20.45

Så jeg er nok nået dertil, at hvis regeringen fastholder, at den ikke kan støtte forslaget, selv om den er enig i det og i øvrigt mener, at det i forvejen sker sådan, så må det være, fordi man er bange for, at det får konsekvenser at vedtage det. Det er nok der, humlen ligger begravet, for vi ved jo, at kommuner og andre har den slags bestemmelser stående i deres kontrakter, men at det aldrig har ført til, at en kontrakt er blevet sagt op. Der er altså ikke fokus nok på, hvordan man følger op på de bestemmelser, der står i kontrakterne.

Jeg går da også ud fra, at vi er enige om, at hvis vi mener det alvorligt, at vi har tiltrådt af konventioner, og hvis vi mener det alvorligt, at tingene er skrevet ind i en kontrakt, så skal det selvfølgelig også have konsekvenser, hvis ikke kontraktens bestemmelser opfyldes, herunder at man kan garantere, at indkøb foregår i overensstemmelse med de internationale konventioner vedrørende arbejdstageres rettigheder.

Jeg forstår det også sådan, at der i hvert fald ikke er nogen, der tør modsætte sig det; selvfølgelig skal det offentlige garantere, at når vi køber varer, så er der ikke børnearbejde; så er det ikke fra en virksomhed, der forfølger fagligt aktive; så er det ikke fra en virksomhed, som udsætter sine ansatte for livsfarlige arbejdsvilkår under udførelse af deres arbejde. Det må jo være sådan, at når vi som skatteydere bruger pengene kollektivt ude i verden til at købe noget for, skal vi også være sikre på, at vi ikke med det indkøb støtter f.eks. børnearbejde eller mishandling af ansatte. Det er det, der er fuldstændig enighed om, så vidt jeg har forstået diskussionen.

Men er det så bare noget – det bliver vi nødt til at bruge lidt tid på i udvalgsarbejdet – man si-

ger man støtter, at selvfølgelig skal ILO-konventionerne, altså arbejdstageres rettigheder overholdes, når man indgår aftaler med den danske stat? Er det noget, man mener, eller er det bare noget, man skriver ned? Hvis man mener det, hvad vil man så gøre ved det?

Det er, så vidt jeg kan se, der, der måtte ligge en uenighed, hvis ikke regeringen er indstillet på at stemme for forslaget, som det ligger – eller hvis der eventuelt er nogle rettelser, så kom gerne med dem. Men jeg vil bare sige, at med det, der ligger her, og med det, der er sagt, burde det være en selvfølge, at man stemmer for det.

Hvis ikke man stemmer for det, og hvis man i udvalgsarbejdet og i den betænkning, der bliver afgivet fra udvalget, fastholder, at man ikke vil stemme for det, så må det vel være, fordi man ikke ønsker, at den politik, man har, skal have konsekvenser. Så er det bare fine ord, man kan holde tale om, og man kan rejse rundt og sige ord om, at så og så gode er vi. Men når det kommer til virkelighedens verden, gør man ikke noget ved det.

Lad mig slutte af med at sige, at vi har haft ikke mindre end fire forslag fra Enhedslisten denne eftermiddag og aften. Det ene var om ernæringsmærker, hvor man selvfølgelig skal mærke fødevarer på den måde, at her er en fødevarer, man roligt kan spise meget af, henholdsvis en fødevarer, som man bør undgå at spise meget af. Det er et godt forslag, som jeg kunne forstå der også er enighed om at gennemføre enten i form af en frivillig aftale med industrien, hvad næppe er sandsynligt, eller i form af en vedtagelse her i Folketinget, hvilket nok er det, det ender med. Det er meget tilfredsstillende.

Så har vi haft tre forslag om, hvordan globaliseringen skal udvikle sig, fordi det lige præcis er vores opfattelse, at når man nu har den globalisering, man har, og den er selvfølgelig noget, der, som det hedder om noget andet, er kommet for at blive, så er det også meget vigtigt, at man tager stilling til, hvordan den globalisering skal udvikle sig. Skal vi fortsætte den negative spiral, hvor vi desværre ser alt for mange eksempler på, at de, der er i stand til at trykke deres ansatte, er i stand til at mishandle miljøet, er i stand til at gå mest efter kortsigtede gevinster på bundlinjen i regnskaberne, er dem, der vinder, og dermed har vi meget skræmmende eksempler på konsekvensen af globaliseringen rundt omkring i verden? Eller skal vi prøve at vende den negative spiral til en positiv spiral, hvor det, at vi indgår aktivt i globaliseringen, betyder bedre ar-

bejdsvilkår for ansatte rundtomkring i den tredje verden, betyder mere rigdom, betyder bedre hensyn til miljøet og på den måde gør globaliseringen til en positiv spiral, en socialt ansvarlig globalisering? Det er jo det valg, vi står over for, og det er det, vores tre forslag er gået ud på.

Kl. 20.50

Man kan notere sig, at de partier, som støttede vores forslag, muligvis, det håber jeg, har flertallet efter næste valg. De sørger for, at statsministeren bliver smidt på porten, og at vi får en anden statsminister. Der er sikkert lidt forskelle i opfattelsen af, hvem den anden statsminister skal være, og der er et lidt forskelligt syn på, hvilken politik der skal føres, men det bliver i hvert fald en anden politik end den, som i dag føres af regeringen med støtte fra Dansk Folkeparti.

Men de partier har de tre områder, vi diskuterede i dag. Der er etisk mærkning af produkter, så man kan fravælge det, der er noget skidt, og tilvælge det, der har en garanti for at være i orden, nemlig den måde, det er produceret på. Mærket sikrer, at virksomhederne i højere grad oplyser om, hvordan deres varer er produceret. Vi må sørge for, at det offentlige går i spidsen som politisk forbruger, fordi vi simpelt hen som det offentlige er den største forbruger i Danmark og dermed virkelig kan gøre en forskel, hvis vi gør noget. På de tre områder bliver der uden tvivl tale om et fremskridt, hvis flertallet i Folketinget skifter ved næste valg.

Så vil jeg igen sige, hvis der er nogen, der kigger med her hen under aften, at har man lyst til at deltage i en diskussion med Enhedslisten og diskutere med andre om, hvordan globaliseringen skal udvikle sig, hvilke krav vi skal stille, herunder kommentere dagens debat i Folketinget, så er det altså ganske udmærket at gå ind på www.glob-blog.dk. Det er en hjemmeside med

en masse oplysninger om globaliseringen og dens konsekvenser, som det sker i dag, og der er mulighed for at deltage i en levende debat, der allerede er gået i gang, om, hvordan man synes, at tingene kan forandres til det bedre.

Med det skal jeg bare takke for debatten og sige, at vi vender tilbage med andenbehandlingen om et stykke tid. Så må vi se, om fronterne har skiftet. Der er det altså regeringen, vi må håbe på at bevæge i den rigtige retning hen imod en mere socialt ansvarlig globalisering.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 21. februar 2007, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.53